

Utrecht, 12 oktober 2010
Pythagoraslaan 101
Tel. 030-2589111

Afdeling : WEW
Nummer : 8086E1E6

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen
ex art. 47 van het Reglement van Orde aan het
College van Gedeputeerde Staten gesteld door
T. Witteman van de Socialistische Partij over het
verschijnen van blauwalg ten gevolge van
verondieping van plassen (d.d. 23-09-2010)

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex art. 47 van het Reglement van Orde aan het College van Gedeputeerde Staten gesteld door T. Witteman van de Socialistische Partij over het verschijnen van blauwalg ten gevolge van verondieping van plassen (d.d. 23-09-2010)

Geacht College van Gedeputeerde Staten,

Inleiding

De SP-fractie heeft schriftelijk vragen gesteld over de relatie tussen het verondiepen van plassen en het risico op de bloei van blauwalgen. Onderstaand de door de SP-fractie geformuleerde aanleiding, gevolgd door de gestelde vragen met bijbehorend antwoord.

Aanleiding

In een artikeltje in de Volkskrant van 10 september 2010, getiteld 'Overheid riskeert forse toename blauwalg', stellen drie aquatisch ecologen onafhankelijk van elkaar dat de overheid "een groot risico [neemt] door toe te staan dat alle diepe plassen kunnen worden volgestort met bagger. Blauwalgen zullen de kwaliteit van het water in deze plassen aantasten, zoals nu al gebeurt in alle ondiepe Nederlandse plassen."

Citaat uit het artikel:

“Het Rijk wil dat ‘plassen beter gaan functioneren’ door ze te ‘verondiepen’. Dit zou de soortenrijkdom (biodiversiteit) bevorderen. In Nederland gaat het om zo’n duizend plassen, waarvan er al tachtig worden volgestort. De vraag is of dat nodig is.

De ecologen waarschuwen de nieuwe Tweede Kamer, die er binnenkort over besluit, voor een fosfaattijdboom in waterbodems. Het ecologisch evenwicht in een plas kan de extra fosfaat uit bagger een tijdje ‘hebben’, maar zal dan plotseling omslaan met de giftige algenbloei als resultaat. De ecologen zijn zeer verbaasd dat de kennis bij het ministerie van Milieu ontbreekt. Van Donk: ‘Dit is basiskennis.’ “

Vragen en antwoorden:

1. Heeft u kennis genomen van het genoemde artikel?

Antwoord:

Ja, zie bijlage 1.

2. Deelt u de zorg van de deskundigen met betrekking tot het mogelijk ontstaan van blauwalg in de verondiepte plassen?

Antwoord:

Provincie Utrecht onderkent het risico op vorming van blauwalgen. Blauwalgen ontstaan als gevolg van een combinatie aan factoren. Blauwalgen komen voor in warme perioden waarbij de watertemperatuur tussen de 20°C en 30°C ligt, er nauwelijks doorstroming is en het water een hoog nutriëntengehalte bevat. Ter voorkoming van een te hoog nutriëntengehalte en daarmee de kans op blauwalgvorming in de plas, is in de ‘Handreiking voor het herinrichten van diepe plassen’ gesteld dat de waterbeheerders (bevoegd gezag Besluit bodemkwaliteit) voor vrij liggende plassen (binnendijkse plassen) aanvullende eisen aan de kwaliteit van het toe te passen materiaal kunnen stellen. Partijen grond of bagger met een gemiddeld totaal-fosfaatgehalte hoger dan 1.36 g Fosfaat/kg en of partijen grond of bagger met een gemiddelde Fosfaat/IJzer-ratio groter dan 0,055 mogen niet worden toegepast. Daarnaast zijn de waterbeheerders bevoegd om nadere regels te stellen aan het stikstofgehalte en de IJzer/Zwavel ratio, eveneens ter beperking van de kans op eutrofiëring en daarmee de kans op blauwalgvorming in de plas.

3. In hoeveel plassen in onze provincie is er sprake van verondiepen, al of niet met behulp van baggerslib?

Antwoord:

Binnen de provincie Utrecht zijn er concreet 2 initiatieven bekend waarvoor wordt onderzocht of verondieping wenselijk is. Het betreft hier mogelijke verondiepingen van de Hooge Kampse plas en Gravenbol. Opgemerkt dient te worden dat beide initiatieven gemeld zijn bij het bevoegd gezag Besluit bodemkwaliteit voor de totstandkoming van het uitgebrachte advies van de Cie. Verheijen van 9 juni 2009. Voor deze initiatieven worden bevoegde overheden geadviseerd zoveel mogelijk de conclusies van het advies van de Cie. Verheijen in te brengen in het overleg met de initiatiefnemers.

4. Zijn er verondiepte plassen in onze provincie die verschijnselen vertonen met betrekking tot het voorkomen van blauwalg?

Antwoord:

Ja er zijn plassen bekend die in het verleden zijn verondiept en waar nu blauwalgen voorkomen. Dit wil niet zeggen dat er een directe relatie is tussen de verondieping en het voorkomen van blauwalgen. Er zijn genoeg voorbeelden van plassen waarbij verondieping juist geleid heeft tot een verbetering van de waterkwaliteit, zoals de voormalige verondiepingen van de Hooge Kampse plas en de Nedereindse plas. Daarnaast komen blauwalgen ook voor in wateren die nooit zijn verondiept. Zoals reeds in het antwoord op vraag 2 is aangegeven ligt de relatie van het wel of niet voorkomen van blauwalgen vooral in een combinatie van de factoren temperatuur, stroomsnelheid en het nutriënten-gehalte van het oppervlaktewaterlichaam. Het verondiepen van een plas kan er aan bijdragen dat het water in warme perioden sneller opwarmt (door een afname in watervolume) en dat het gehalte aan nutriënten (P en N) in oppervlaktewater toeneemt, waardoor het risico op de groei van blauwalgen toeneemt. Ten aanzien van het nutriënten-gehalte worden, zoals reeds vermeld in het antwoord op vraag 2, aanvullende eisen door het bevoegd gezag Besluit bodemkwaliteit (waterbeheerders) gesteld.

5. Bent u voornemens af te zien van de voorgenomen verondieping van plassen?

Antwoord:

Voor ieder initiatief gemeld voor de totstandkoming van het advies van de Cie. Verheijen van 9 juni 2009 wordt door alle betrokken partijen inclusief initiatiefnemers zorgvuldig afgewogen binnen welke randvoorwaarden de verondieping plaats kan vinden. Tot op heden is er niet gestart met het verondiepen, maar wordt in het geval van de Hooge Kampse plas de meerwaarde van verondieping vooralsnog gezamenlijk gedragen. Provincie Utrecht heeft voor het initiatief van de Hooge Kampse plas een ontheffing afgegeven in het kader van de Verordening Natuur en landschap. De waterbeheerder is bevoegd gezag in het kader van de Besluit bodemkwaliteit en de Wet bodembescherming. De waterbeheerder is nog steeds in gesprek met de initiatiefnemers om zoveel mogelijk de conclusies van het advies van de Cie. Verheijen in te brengen.

Voor Gravenbol ligt dit iets genuanceerder doordat de gehele gemeenteraad van Wijk bij Duurstede zich tegen de plannen heeft gekeerd. Op dit moment onderzoekt het recreatieschap, Grondbank Midden Gelderland b.v. en de gemeente Wijk bij Duurstede of realisatie van de verondieping van Gravenbol alsnog haalbaar is.

6. Bent u bereid om de lopende verondiepingen van plassen stop te zetten tot u de gevolgen daarvan beter in kaart heeft gebracht?

Antwoord:

Zoals reeds in het antwoord op vraag 5 is beschreven wordt per initiatief zorgvuldig afgewogen binnen welke randvoorwaarden de verondieping kan plaatsvinden. Tijdens het afwegingsproces en de mogelijke uitvoering van de verondieping wordt door de waterbeheerders (tevens Bevoegd gezag Bbk) nadrukkelijk gelet op het naleven van de aanvullende maatregelen ten aanzien van het gehalte aan Fosfaat en Stikstof. Dit ter beperking van de kans op eutrofiëring en daarmee de kans op het ontstaan van blauwalgen in de plas. Provincie Utrecht is geenszins bevoegd om de lopende initiatieven die gemeld zijn voor het uitgebrachte advies van de Cie. Verheijen van 9 juni 2009, zoals de initiatieven bij de Hooge Kampse plas en Gravenbol stop te zetten.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,

Secretaris,

